

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Elena Covalenco,

Judecători

Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun, Nadejda Toma,

juducând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vasile Bolduratu, reprezentantul succesorului părții vătămate Constantin Sîrbu și avocatul Alexandru Luca în numele inculpatului Oleg Bucalov, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17noiembrie 2014 în cauza penală privind-l pe

Bucalov Oleg Nicon, născut la 27 august 1987, originar din mun.Chișinău, domiciliat în mun.Chișinău, or.Durlești, str.Șoimilor 40.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.09.2010-03.01.2013;

Instanța de apel:31.01.2013 -23.05.2013 și 27.02.2014-17.11.2014;

Instanța de recurs:24.09.2013 - 28.01.2014 și 03.02.2015 -28.04.2015.

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 03 ianuarie 2013, Bucalov Oleg a fost achitat de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Bucalov Oleg a fost învinuit de faptul că, la 07 mai 2011, aproximativ la ora 23¹⁵, conducând automobilul de model „Ford Tranzit”, cu n/î C LT 822, deplasându-se pe str.ȘtefanVodă din direcția str.Caucaz în direcția str.Tudor Vladimirescu, or.Durlești și ajungând în regiunea blocului locativ nr.51 din str.Ștefan Vodă, nu a manifestat prudență sporită la trafic în timp ce se deplasa pe timp de noapte și ploaie, prin ce a ignorat cerințele art.45 alin.(1) și (2) din Regulamentul Circulației Rutiere, care stipulează că: „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: - starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, - dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, - starea tehnică a vehicolului și particularitățile încărcăturii, - situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”; art.46 lit.a) din Regulamentul Circulației Rutiere, potrivit căruia, „conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza pînă la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă persoane de vîrstă înaintată” și art.10 alin.(1) lit.b) din Regulamentul Circulației Rutiere, conform căruia “persoana care conduce un vehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum”, și, ca urmare, a tamponat pietonul Dolinschi Ecaterina, care traversa carosabilul de la dreapta spre stînga relativ deplasării unității de transport.

În urma accidentului rutier, pietonului Dolinschi Ecaterina, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 921 din 23 iunie 2011, i-au fost cauzate vătămări corporale grave periculoase pentru viață, în urma cărora aceasta a decedat.

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani, invocînd că la baza hotărîrii de achitare a inculpatului, instanța a pus doar declarațiile ultimului, pe care le-a considerat veridice,

fără a da o apreciere obiectivă probelor prezentate de către acuzare, care direct demonstrează vinovăția inculpatului în ignorarea cerințelor Regulamentului Circulației Rutiere și comiterii tamponării pietonului, astfel hotărîrea contestată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, de rînd ce probele prezentate de partea acuzării, analizate în ansamblu, demonstrează vina inculpatului în cele incriminate. Totodată, apelantul a solicitat și admiterea integrală a acțiunii civile înaintate de succesorul părții vătămate E.Dolinschi.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2013, a fost respins apelul procurorului, ca nefondat.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a statuat că, prima instanță, în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă, în sensul art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungînd la concluzia corectă cu privire la achitarea inculpatului O.Bucalov de sub învinuirea de săvîrșirea infracțiunii prevăzută de art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul, care a solicitat casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că instanța de apel a dat o apreciere greșită probelor administrate pe dosar, fapt ce a dus la achitarea nefondată a lui O.Bucalov, pe cînd vina lui a fost dovedită prin probele acumulate și prezentate de partea acuzării, care nu au fost apreciate de către instanțele judecătorești din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, și anume declarațiile martorilor VI.Frija, V.Frija, schema și procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier, raportul de expertiză medico-legală nr.921 din 23.06.2011, procesele-verbale de examinare și verificare a stării tehnice a unității de transport, raportul de expertiză auto-tehnică.

6.Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 28 ianuarie 2014, a fost admis recursul procurorului, casată decizia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, pe motiv că instanța de apel nu a ținut seama de cerințele art.414 Cod de procedură penală, nu a verificat legalitatea hotărîrii atacate și, menținînd sentința de achitare, nu s-a pronunțat asupra tuturor probelor administrate și motivelor invocate în apel de procuror, și anume asupra declarațiilor martorilor VI.Frija și V.Frija, care nu au fost apreciate la modul cuvenit, precum și probele materiale - raportul de expertiză auto-tehnică nr.1921 din 28.09.2012, procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier și schema acestuia, semnat de către inculpat, prin care s-a constatat că lipsesc careva urme de frînare pe carosabil, iar după tamponarea pietonului microbuzul a continuat deplasarea, oprindu-se la o distanță de 74,9 metri, iar pietonul în rezultatul tamponării a fost proiectat la o astfel de distanță, astfel nu au fost verificate circumstanțele, cum era posibil la o viteză de 50 km/h, partea vătămată să fie proiectată la o distanță de 26,2 metri, care a fost motivul că O.Bucalov nu a întreprins careva acțiuni în vederea opririi mijlocului de transport, dar din contra, a schimbat direcția de deplasare a automobilului fără a reduce viteza, lovindu-se în bordură, ulterior tamponînd partea vătămată și deplasîndu-se în continuare, la o distanță de 74,9 m de la locul tamponării pietonului.

7.Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2014, a fost admis apelul procurorului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bucalov Olega fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, iar în temeiul art.90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 1 an.

7.1.Instanța de apel a constatat că Bucalov Oleg, la 07 mai 2011, aproximativ la ora 23.15, conducînd automobilul de model „Ford Tranzit”, cu n/î C LT 822, deplasîndu-se pe str.Ștefan Vodă din direcția str.Caucaz în direcția str.Tudor Vladimirescu și ajungînd în regiunea blocului locativ nr.51 din str.Ștefan Vodă, or.Durlești nu a manifestat prudență sporită la trafic în timp ce se deplasa pe timp de noapte și ploaie, ignorînd cerințele art.45 alin.(1), (2), 46 lit.a), art.10 alin.(1) lit.b) din Regulamentul Circulației Rutiere, și ca urmare a tamponat pietonul Dolinschi Ecaterina, care traversa carosabilul de la dreapta spre stînga relativ deplasării unității de transport.

În urma accidentului rutier, pietonului Dolinschi Ecaterina, conform raportului de expertiză medico-legală nr.921 din 23 iunie 2011, i-au fost cauzate vătămări corporale grave periculoase pentru viață, în urma cărora aceasta a decedat.

7.2. Verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, analizând și apreciind probele administrate, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării reciproce, instanța de apel a constatat că vinovăția inculpatului O. Bucalov în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și-a găsit confirmare.

Concluzia dată instanța de apel și-a bazat-o pe:

- declarațiile inculpatului, care a pledat nevinovat, însă din conținutul acestora rezultă că, la conducerea automobilului cu care a fost tamponată E. Dolinschi nu a ținut cont de situația rutieră și condițiile rutiere dificile în care se deplasa pe timp de noapte, cu lumina inclusă la faza scurtă, traseul nefiind iluminat suplimentar, deplasându-se de după punte, nu a ținut cont că aceasta îi minimizează substanțial posibilitatea, împreună cu restul condițiilor negative, de a reacționa prompt, în caz dacă apar obstacole și situația rutieră iar cere să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, în așa mod fiindu-i redusă substanțial vizibilitatea, el însă, a condus automobilul fără a ține cont de dexteritatea în conducere, care i-ar fi permis să prognozeze situațiile periculoase, apropiindu-se evident de un obstacol și observându-l a considerat în mod ușuratic că îl va putea ocoli, deși, potrivit declarațiilor sale, el a văzut obstacolul dat, însă nu a întreprins măsuri de frânare și oprire a mijlocului de transport, prin ce a încălcat cerințele art. 45 alin. (1), (2), 46 lit. a), art. 10 alin. (1) lit. b) din Regulamentul Circulației Rutiere;

- declarațiile succesorului părții vătămate, A. Dolinschi, care a declarat că, la 08.05.2011, a fost telefonată de un polițist, ce i-a comunicat că mama sa a fost tamponată de un automobil și a decedat la fața locului, totodată solicitând încasarea prejudiciului material în mărime de 37000 lei, a prejudiciului moral în mărime de 200000 lei, 3000 lei pentru pierderea întreținătorului pînă la finalizarea studiilor și 5000 lei cheltuielile judiciare;

- declarațiile martorului V. Frija, care a relatat că, la 07.05.2011, aproximativ la ora 23.15, în timpul deplasării pe str. Ștefan Vodă din direcția str. T. Vladimirescu spre str. Caucaz, or. Durlăști, a observat la aproximativ 50 de metri un pieton, care traversa partea carosabilă de la stînga spre dreapta, relativ deplasării lui. Pietonul s-a oprit la mijlocul străzii, parcă dorind să-i dea drumul lui să treacă cu microbuzul, stînd la centru vre-o 2-3 secunde, apoi a început să se întoarcă înapoi cu spatele făcînd în jur de 2-3 pași în 2-3 secunde. Cînd pietonul s-a oprit în loc, a observat un microbus ce se îndrepta spre ei pe str. Ștefan Vodă din direcția str. Caucaz spre T. Vladimirescu, care a tamponat pietonul, și acesta de la lovitură a zburat prin aer spre el, căzînd în fața lui la o distanță de 5-7 metri, iar șoferul microbuzului a continuat deplasarea și se uita pe fereastra deschisă la pieton. Apropiindu-se de pieton a văzut că acesta era decedat, după care s-a apropiat și șoferul microbuzului, apoi au chemat salvarea și poliția;

- declarațiile martorului VI. Frija, care a explicat că, la 07.05.2011, aproximativ la ora 23.15, se deplasa în calitate de pasager pe bancheta dreapta din fața a microbuzului, la volanul căruia se afla feciorul său Vitalie, pe str. Ștefan Vodă din direcția str. T. Vladimirescu spre str. Caucaz, or. Durlăști. Partea carosabilă era asfaltată, umedă, în urcuș. În apropierea casei nr. 51 din str. Ștefan Vodă a observat că din partea stîngă spre dreapta, relativ deplasării lor, traversa partea carosabilă un pieton, care a trecut pînă la jumătate drumul, apoi s-a oprit în jur de o minută sau jumătate de minută, parcă se gîndea să treacă sau nu, după care, observînd microbuzul de model "Ford Tranzit", care în momentul acesta se deplasa din sens opus, a făcut doi pași în mod lent în urmă și a fost tamponată de microbuzul condus de O. Bucalov. Observînd aceasta, feciorul Vitalie brusc a frînat și s-a oprit, dar șoferul care a comis tamponarea a continuat deplasarea după care a stopat microbuzul;

și actele cauzei:

- procesul-verbal de cercetare la locul accidentului rutier și schema acestuia din 07.05.2011, în care este indicată poziția unităților de transport, locul tamponării pietonului, în coraport cu carosabilul, lipsa urmelor de frînare pe carosabil, lipsa indicatoarelor și a marcajelor rutiere;

- procesul-verbal de examinare și verificare a stării tehnice a unității de transport, prin care au fost stabilite deteriorările rezultate a accidentului rutier (parbrizul, capota, farul din partea stîngă), care sînt caracteristice tamponării pietonului;

- raportul de expertiză medico-legală nr. 921 din 23.06.2011, conform căruia lui E. Dolinschi, în urma accidentului rutier i-au fost cauzate vătămări corporale grave, iar moartea a survenit în rezultatul hemoragiei interne, cauzate de traumatismul asociat cu fracturi costale bilaterale, ruptura aortei toracale cu hemotorax bilateral, rupturi a splinei și ficatului. Reieșind din localizarea leziunilor corporale depistate, caracterul și mecanismul lor de formare, s-a stabilit că partea vătămată la momentul impactului primar era orientată cu partea lateral stînga (ușor postero-lateral) a corpului spre

unitatea de transport aflată în mișcare, iar potrivit cercetării toxico-chimice în sângele acesteia s-a depistat 5,8 % alcool etilic, în urină 4,6 alcool etilic, ceea ce la persoanele vii poate produce o intoxicație alcoolică gravă;

- raportul de expertiză auto-tehnică nr.1921 din 28.09.2012, prin care s-a constatat că dacă pietonul E.Dolinschi de la mijlocul carosabilului ar fi parcurs spre banda de deplasare în vizorul șoferului O.Bucalov, care conducea automobilul "Ford Tranzit", pînă la locul tamponării distanța de 1,2 metri în timp de 2,0 sec., acesta nu avea posibilitatea tehnică de a evita tamponarea pietonului prin frînare, iar dacă pietonul a parcurs pînă la tamponare această distanță în timp de 3,0 sec., în vizorul șoferului automobilului nominalizat, atunci conducătorul automobilului avea posibilitatea tehnică de a evita tamponarea pietonului prin frînare, și dacă pietonul a parcurs în vizorul șoferului O.Bucalov, pînă la tamponare distanța de 2,3 metri în timp de 1,0 sau 2,0 sec., acesta nu avea posibilitatea tehnică de a evita tamponarea pietonului prin frînare.

Versiunea inculpatului, precum că dînsul nu se face vinovat de comiterea accidentului rutier, instanța de apel a respins-o ca neîntemeiată, indicînd că probele aduse în sprijinul învinuirii, cercetate și verificate, dovedesc cu certitudine săvîrșirea infracțiunii imputate, apreciind versiunea acestuia fiind ca o măsură aleasă de el întru evitarea răspunderii penale pentru fapta comisă.

Instanța de apel a conchis că nu pot fi reținute declarațiile inculpatului, care a relatat că se deplasa cu o viteză de 50 km/oră, deoarece acestea se combat prin raportul de expertiză, din care rezultă că dacă autovehiculul se deplasa cu această viteză, distanța pînă la pieton la momentul începerii deplasării constituia aproximativ – 97-139 metri, la procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier, semnată și de către inculpat, din care reiese că lipsesc careva urme de frînare pe carosabil, după tamponare microbuzul și-a continuat deplasarea, oprindu-se la 74,90 metri, iar partea vătămată în rezultatul tamponării a fost proiectată la o distanță de 26,20 metri. Reieșind din aceste probe, se deduce că inculpatul nu a manifestat prudență sporită la trafic, deoarece nu a redus viteza pînă la limita ce i-ar fi garantat siguranța traficului, ori chiar să oprească în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care puteau fi observate de conducător, precum nu a ținut cont și de vizibilitatea redusă, situația traficului, cît și de faptul că carosabilul era umed, și în loc să oprească microbuzul, a luat volanul în dreapta, în scopul de a evita tamponarea, astfel ignorînd cerințele Regulamentului Circulației Rutiere.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului instanța a reținut prevederile art.7, 61, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite de către O.Bucalov, de persoana acestuia, de comportamentul părții vătămate, care fiind în stare de ebrietate avansată a traversat strada neregulamentară, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui, și, apreciind aceste împrejurări a conchis de a-i fixa pedeapsa sub formă de închisoare, cu aplicarea dispozițiilor art.90 Cod penal, considerînd-o drept una echitabilă, deoarece inculpatul poate beneficia de posibilitatea corijării și reeducării în condiții neprivative de libertate.

Referitor la acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate, instanța a indicat că nu se expune, reieșind din faptul că aceasta nu a declarat apel, fiind în drept de a se adresa în instanță în ordinea procedurii civile.

8. Împotriva deciziei menționate au declarat recursuri ordinare procurorul, reprezentantul succesorei părții vătămate, avocatul C.Sîrbu și avocatul A.Luca în numele inculpatului, care solicită:

-procurorul, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, casarea acesteia, pe motiv că instanța de apel incorect a dispus ca pedeapsa închisorii stabilită inculpatului, să fie suspendată condiționat pe termen de probă, fiind astfel aplicată o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale, deoarece la stabilirea acesteia instanța nu a reținut prevederile art.61, 75 Cod penal, precum și faptul că inculpatul a comis o infracțiune gravă, în urma căreia a decedat o persoană, deci cu un impact social acut în societate, că vina în comiterea infracțiunii nu a recunoscut-o, nu a recuperat prejudiciul material cauzat succesorei părții vătămate E.Dolinschi;

- avocatul C.Sîrbu, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului și a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale; instanța incorect a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe termen de probă, deoarece nu a luat în considerație gradul de pericol social al infracțiunii săvîrșite, persoana inculpatului, care nu și-a cerut iertate de la succesorul părții vătămate, nu a recuperat prejudiciul material și moral cauzat, iar prin faptul că nu și-a recunoscut vina, rezultă că dînsul nu a conștientizat pericolul social cauzat de el, prin ce au fost încălcate prevederile art.7, 61, 75 Cod penal;

instanța de apel deși a admis integral apelul procurorului, care a solicitat și admiterea acțiunii civile a succesorului părții vătămate E.Dolinschi, a omis să se expună asupra acestui motiv, în conformitate cu prevederile art.416 Cod de procedură penală, astfel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;

- avocatul A.Luca care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8) Cod de procedură penală, casarea acesteia, cu menținerea sentinței de achitare, invocând că decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, deoarece, recunoscându-l vinovat pe inculpat de comiterea faptei imputate, instanța și-a bazat concluziile pe aceiași probe ce au stat la baza soluției de achitare; instanța și-a întemeiat concluziile de vinovăție pe declarațiile martorilor V.Frija și VI.Frija, care nu au fost audiați în instanța de apel, astfel nefiind în drept de a reține aceste declarații; incorect instanța a pus la baza vinovăției inculpatului raportul de expertiză auto-tehnică nr.1921 din 28.09.2012, fără a respinge concluziile experților ce-l dezvinovătesc pe inculpat; instanța luînd în considerație circumstanțele descrise de martorul V.Frija, la momentul începerii deplasării pietonului pe carosabil, precum că automobilul inculpatului se afla de la locul impactului încă la distanța de 97-139 m și atunci urma să întreprindă măsurile corespunzătoare întru evitarea impactului, nu a ținut cont de faptul că la o asemenea distanță, în condițiile petrecerii accidentului, O.Bucalov nu putea să observe pietonul; instanța a ignorat concluziile experților date la întrebarea nr.3, care vin în coraborare cu declarațiile inculpatului, potrivit cărora el a observat pietonul cînd acesta se deplasa pe trotuar și încă nu prezenta pericol pentru circulație, ce era insuficient pentru a evita impactul, astfel că cumulului de probe administrat la caz nu i s-a dat o apreciere obiectivă, din care rezultă că inculpatul nu a încălcat prevederile Regulamentului Circulației Rutiere care i se impută; în acțiunile inculpatului lipsește latura obiectivă a infracțiunii, și anume legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile, deoarece nu a încălcat nici una din cerințele Regulamentului Circulației Rutiere prevăzut de art.45, 46, 10, astfel că prima instanță corect a dedus nevinovăția inculpatului, reieșind din probele prezentate de partea acuzării.

9. Judecînd recursurile în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținînd cont de opinia avocatului expusă în referință, care a solicitat respingerea recursului declarat de procuror și de reprezentantul succesorului părții vătămate, ca fiind vădit nefondate, Colegiul penal consideră că recursurile ordinare declarate de procuror, de reprezentantul succesorului părții vătămate și avocat în numele inculpatului, în latura penală urmează a fi respinse, ca inadmisibile, iar a procurorului și reprezentantului succesorului părții vătămate, în latura civilă urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Cu referire la recursul declarat de avocatul A.Luca în numele inculpatului O.Bucalov

Drept temei pentru recurs avocatul în numele inculpatului invocă prevederile art.427 alin.(1) pct.6) și 8) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, sau cînd nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Colegiul constată că motivele invocate de recurent nu sînt aplicabile din punct de vedere al prezenței erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Conform art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, poate administra, la cererea părților orice probe noi, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Ținînd seama de aceste prevederi, Colegiul penal constată că instanța de apel a fost în drept și, de fapt, întemeiat a dat o nouă apreciere, alta decît cea făcută de prima instanță, probelor cauzei, motivîndu-și detaliat și clar soluția adoptată, expunîndu-se argumentat din care motive a ajuns la concluzia de vinovăție a inculpatului O.Bucalov în comiterea infracțiunii incriminate.

Sub aspectul situației de „nêintrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri cînd s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

Colegiul penal reține că instanța de apel, în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală, pe care suplimentar și minuțios le-a cercetat în ședința de judecată, audiînd inculpatul,

reprezentantul succesorului părții vătămate, și verificînd probele materiale, le-a dat o apreciere justă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, corect ajungînd la concluzia privind vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal, încadrarea juridică a acțiunilor acestuia fiind justă.

Din conținutul deciziei rezultă că această concluzie s-a tras avînd în vedere declarațiile în parte ale inculpatului, a reprezentantului succesorului părții vătămate A.Dolinschi, a martorilor VI.Frija și V.Frija, și actele cauzei - procesul-verbal de cercetare la locul accidentului rutier și schema acestuia, prin care se confirmă poziția unităților de transport, locul tamponării pietonului, în coraport cu carosabilul; de examinare și verificare a stării tehnice a unității de transport, prin care au fost stabilite deteriorările rezultate în urma accidentului rutier; raportul de expertiză auto-tehnică nr.1921 din 28.09.2012 și raportul de expertiză medico-legală nr.921 din 23.06.2011, probe care sînt detaliat descrise în textul deciziei instanței de apel, cît și la pct.7.2. al prezentei decizii.

Astfel, se constată că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii, inclusiv vinovăția inculpatului, după cum rezultă din decizia instanței de apel, care s-a pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și și-a motivat concluzia prin cumulul de probe pertinente, concludente și utile, administrate pe parcursul judecării cauzei și ulterior apreciate în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, în mod obiectiv.

Prin urmare, argumentele recurentului, precum că inculpatul nu a comis infracțiunea pentru care a fost recunoscut vinovat, sînt neîntemeiate și contravin materialelor din dosar, iar nerecunoașterea vinovăției de către acesta nu echivalează cu achitarea lui, de vreme ce există probe pertinente și concludente care, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția lui în săvîrșirea infracțiunii imputate.

Totodată, Colegiul penal constată că recurentul critică modul de apreciere a probelor de către instanța de apel, considerînd-o ca necorespunzătoare circumstanțelor de fapt ale cauzei, însă aceste argumente nu pot fi reținute deoarece, conform art.101 alin.(2) Cod de procedură penală, la faza judecării cauzei instanța de judecată apreciază probele conform propriei convingeri formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Astfel, toate probele administrate au primit o apreciere la justa lor valoare, concluziile privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză, iar motivele aduse de recurent, precum că instanța nu a dat o apreciere cuvenită probelor din dosar, țin de starea de fapt a cauzei și nu sînt prevăzute ca temei pentru recurs în art.427 Cod de procedură penală.

Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Potrivit recursului, se constată că, de fapt, avocatul nu este de acord cu faptul că instanța după o sentință de achitare și-a întemeiat soluția de condamnare pe declarațiile martorilor VI.Frija și V.Frija, care nu au fost audiați pe viu în instanța de apel, ceea ce contravine prevederilor art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală. În acest sens, instanța de recurs reține că aceste prevederi au fost respectate întocmai de către instanța de apel, deoarece din norma enunțată rezultă că “instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, *precum și a martorilor acuzării solicitați de părți*”. Însă, din procesul-verbal al ședinței de judecată, instanța, verificînd dacă părțile prezente la proces au careva cereri și demersuri, și trecînd nemijlocit la verificarea probelor, nici inculpatul și nici avocatul nu au înaintat vreun careva demers în sensul dat, dar au comunicat că probe noi nu invocă, inculpatul - că nu dorește să fie cercetate suplimentar probele administrate de prima instanță, iar avocatul - că dorește să menționeze doar probele ce dovedesc nevinovăția inculpatului (f.d.26-27 v.2). Mai mult, la solicitarea procurorului au fost date citirii declarațiile martorilor VI.Frija și V.Frija, la care face trimitere avocatul, și careva întrebări din partea participanților la proces nu au parvenit, astfel că instanța de apel a fost în drept să-și întemeieze concluziile pe declarațiile acestor martori.

La fel, din cele menționate mai sus, și reținînd procesele-verbale de cercetare a locului accidentului rutier, cu scheme și tabelul fotografic, de examinare și verificare a stării tehnice a unității de transport, care au fost aduse la cunoștință inculpatului, acesta careva obiecții asupra lor nu a înaintat, adică a fost de acord cu concluziile din aceste acte. Din explicațiile primare date de inculpat, dînsul a declarat că a observat că în fața sa a ieșit brusc un pieton dorind să traverseze

strada, iar după ce l-a observat, a dat înapoi și a tamponat pietonul, și că nimeni nu i-a creat nici o situație de accident. Astfel, urmează a fi respins argumentul recurentului, precum că în susținerea soluției adoptate instanța a reținut din raportul de expertiză autotehnică nr.1921 din 28.09.2012 doar concluziile experților ce confirmă vinovăția inculpatului, fără a-și argumenta soluția de ce urmează a fi respinse concluziile experților din aceeași expertiză cel dezvinovățesc pe inculpat.

Neîntemeiate sînt și argumentele avocatului invocate în recurs:

- precum că în cauză nu a fost probat cu ce viteză se deplasa inculpatul, deoarece aceasta nu a fost posibilă de a fi stabilită din motiv că, reieșind din procesul-verbal de cercetare la fața locului și a schiței accidentului rutier, careva urme de frînare pe carosabil nu au fost stabilite, microbuzul de la locul tamponării a continuat deplasarea, iar pietonul urmare a tamponării a fost aruncat la o distanță de 26 metri, ceea ce de la sine atestă faptul că șoferul microbuzului se deplasa cu viteză sporită, neîntreprinzînd careva acțiuni în vederea stopării automobilului, dar din contra a schimbat direcția de deplasare a automobilului în dreapta fără a reduce viteza, considerînd că nu va tampona pietonul pe care l-a observat în vizorul său;

- precum că nu au fost stabiliți care factori ca atenția și reacția au influențat starea psihologică a inculpatului, deoarece psihologia conducătorului auto se referă la competența tehnico-profesională dată de nivelul de elaborare și consolidare a priceperilor și deprinderilor necesare stăpînirii vehiculului și la competența psiho-socială care rezidă în capacitatea de a-și coordona și adapta conduita individuală la regulile și particularitățile traficului, prin urmare la caz atenția acestuia a constat în aceia că dînsul a observant pietonul și a perceput că poate să-l lovească, și, coordonîndu-și conduita, ca reacție, urma să reducă viteza de deplasare, dar nu să-și schimbe direcția de deplasare, considerînd că nu va tampona pietonul;

- precum că nu a fost stabilită dexteritatea comisă de inculpat ce i-ar fi permis să prevadă situațiile periculoase, deoarece atenția distributivă reprezintă acea dexteritate, care este necesară unui șofer pentru a putea conduce în siguranță vehiculul pe drum pentru a nu pune în pericol siguranța traficului;

- precum că nu au fost stabilite particularitățile încărcăturii, deoarece la caz se ia în considerație nu greutatea încărcăturii, dar greutatea șoferului, care se afla în vehicul, deoarece masa maximă autorizată a ansamblului de vehicule este suma maselor maxime autorizate ale fiecărui vehicul din care este formată garnitura auto, care are însemnătate pentru momentul frînării, fiindcă cu cît vehiculul este mai greu cu atît distanța de oprire ori frînare a acestuia este mai mare;

- precum că nu a fost stabilită situația rutieră, fiindcă pietonul s-a angajat în traversarea carosabilului la o distanță insuficientă pentru a opri în siguranță autovehiculul, deoarece conducătorul auto permanent trebuie să țină cont de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, existența unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier, să determine viteza de deplasare, a benzii de circulație și a modalității de conducere a vehiculului, ce la caz nu a fost întreprins de inculpat, fiindcă o dată ce dînsul a observat obstacolul, urma să frîneze, dar nu să-și schimbe direcția de deplasare;

- precum că inculpatul nu a încălcat prevederile art.46 lit.a) Cod penal, fiindcă nu a fost demonstrat că victima era de o vîrstă înaintată, deoarece, reieșind din faptul că vîrsta de 58 de ani este vîrsta de pensionare a femeilor în R.Moldova, această vîrstă și este considerată limita de trecere spre vîrsta înaintată.

Astfel, în opinia Colegiului penal, instanța de apel just a constatat împrejurările cauzei care relevă concludent și cert că accidentul rutier constituie o consecință cauzală a încălcării de către inculpat a prevederilor pct.45 alin.(1) lit.a), b), c), d), e), alin.(2), art.46 lit.a) din Regulamentul circulației rutiere, care au provocat decesul persoanei. Prin urmare, în cauză semnele faptei prejudiciabile coincid cu semnele componentei de infracțiune prevăzute de norma juridico-penală, ceea ce respinge afirmația recurentului, precum că fapta reținută în seama lui O.Bucalov poartă un caracter nedefinit și incert, acesta fiind condamnat pentru careva acțiuni neîncadrate în normele materiale concrete, fapt ce echivalează, în opinia sa, cu o învinuire abstractă, actul de învinuire este în corespundere cu prevederile art.281 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de recurs mai reține și faptul că doar din momentul în care apare posibilitatea obiectivă că conducătorul mijlocului de transport să descopere pericolul se poate atesta apariția pericolului pentru siguranța traficului.

Reținînd cele relatate, Colegiul constată că criticile invocate de recurent nu pot fi reținute ca încălcare a prevederilor art.6 ale Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților

Fundamentale, precum că inculpatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, pe motiv că hotărîrea instanței nu a fost motivată din punct de vedere al legalității și temeiniciei acesteia, deoarece instanța de apel, respectînd prevederile art.414 alin.(2¹) Cod de procedură penală, a examinat cauza penală fără careva abateri de la normele materiale și procedurale, corect apreciind circumstanțele de fapt și de drept sub toate aspectele, argumentîndu-și detaliat hotărîrea, care cuprinde motivele ce au stat la baza soluției adoptate, încadrînd corect acțiunile inculpatului, concluzie ce este susținută și de instanța de recurs.

Pedeapsa este stabilită inculpatului cu respectarea prevederilor art.7, 61, 75, 90 Cod penal, în limita sancțiunii normei penale în baza căreia acesta a fost declarat vinovat, ținîndu-se seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gradul pericolului social al infracțiunii comise, de persoana acestuia și de toate circumstanțele atenuante în cauză și lipsa celor agravante, aplicîndu-i acestuia o pedeapsă echitabilă în limitele sancțiunii normei penale în baza căreia a fost declarat vinovat.

Astfel, că temeiuri de a interveni în hotărîrea judecătorească în partea încadrării juridice a faptei inculpatului nu s-au stabilit.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că recursul avocatului A.Leșanu în numele inculpatului O.Bucalov urmează a fi respins ca inadmisibil.

Cu referire la recursul declarat de procuror și reprezentantul succesului părții vătămate.

În conformitate cu prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazul în care instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, ori s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul constată că temeiul prevăzut de pct.10 alin.(1) art.427 Cod de procedură penală la care se referă recurenții, nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erori de drept care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

După cum rezultă din textele recursurilor ordinare, recurenții nu sînt de acord cu cu pedeapsa stabilită inculpatului O.Bucalov cu suspendarea condiționată a executării ei pe termen de probă.

Motivul recurenților, precum că instanța de apel incorect a individualizat pedeapsa și greșit a aplicat prevederile art.90 Cod penal, Colegiul penal î-l consideră neîntemeiat.

Conform art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a prezentului Cod.

Astfel, Colegiul reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. În același rînd, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții Generale a Codului penal, în special, a prevederilor art.90 Cod penal.

Totodată, conform art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Sancțiunea art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal, în baza căruia O.Bucalov a fost declarat vinovat, prevede o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de la 3 la 7 ani.

Instanța de apel a stabilit lui O.Bucalov pedeapsa de 3 ani închisoare, deci rezultă că pedeapsa s-a aplicat în limitele normei penale sus-menționate și, prin urmare, au fost respectate prevederile legii.

Potrivit art.90 alin.(1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoarea de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvîrșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvîrșite din imprudență, ținînd seama de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Colegiul penal constată că instanța de apel, la aplicarea pedepsei, a ținut seama de prevederile

art.61, 75-76, 90 Cod penal și de gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, de persoana inculpatului, care pentru prima dată a comis o infracțiune din imprudență, și, reieșind din scopul pedepsei penale, a considerat posibilă corijarea și reeducarea inculpatului fără izolarea lui de societate, dispunând suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite acestuia pe un termen de probă de 1 an.

Prin urmare, instanța de apel la stabilirea pedepsei inculpatului a respectat prevederile legii, iar în atare situație, careva interdicții de suspendare condiționată a executării pedepsei de 3 ani stabilite acestuia, legea nu prevede, deoarece suspendarea executării condiționate a pedepsei, conform art.90 Cod penal alin.(4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvârșirii unei infracțiuni de categorie gravă.

Colegiul penal conchide că concluzia instanței de apel corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind individualizată în corespundere cu prevederile legale.

Argumentele invocate de procuror și reprezentantul succesoriului părții vătămate, precum că inculpatului urmează a-i fi aplicată o pedeapsă privativă de libertate, pe motiv că acesta nu și-a recunoscut vina și nu a recuperat prejudiciul cauzat nu pot fi reținute, deoarece art.90 Cod penal nu prevede careva restricții în sensul dat, iar potrivit art.66 Cod de procedură penală, recunoașterea vinovăției este un drept al vinovatului, dar nu o obligație.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că recursurile procurorului și al reprezentantului succesoriului părții vătămate în latura penală urmează a fi respinse ca inadmisibile.

Totodată, Colegiul penal consideră că recursurile procurorului și reprezentantului succesoriului părții vătămate în latura civilă urmează a fi admise.

Astfel, potrivit textelor recursurilor declarate, procurorul, cât și reprezentantul succesoriului părții vătămate au invocat ilegalitatea deciziei instanței de apel, pe motiv că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de procuror în apel, și anume cu referire la acțiunea civilă înaintată în prezenta cauză, cu toate că a admis integral apelul ultimului, ceea ce contravine prevederilor art.416 Cod de procedură penală.

Colegiul penal constată că, conform prevederilor art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar în temeiul dispozițiilor art.417 alin.(1) pct.8) din același cod, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept, care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Încălcarea acestor prevederi, conform art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, decizia instanței de apel în acest caz urmează a fi casată cu rejudecarea cauzei în apel cum cere art.435 Cod de procedură penală, întrucât asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Contrar dispozițiilor legislației procesual penale vizate, instanța de apel în decizia sa nu s-a pronunțat asupra motivului invocat de procuror în apel în ce privește acțiunea civilă înaintată de succesoriul părții vătămate E.Dolinschi în cadrul procesului penal, prin care a solicitat admiterea integrală a acesteia.

După cum rezultă din decizia instanței de apel, apelul procurorului a fost admis integral, sentința primei instanțe fost casată și s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care O.Bucalov a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal, însă instanța nu s-a pronunțat asupra cerinței procurorului de a fi admisă acțiunea civilă înaintată de succesoriul părții vătămate, indicînd în descriptivul deciziei că nu se va expune asupra acesteia din motiv că ultima nu a declarat apel, fiind în drept de a se adresa cu acțiune civilă în ordinea procedurii civile în prima instanță.

Această concluzie însă, instanța de recurs o consideră neîntemeiată, reieșind din faptul că procurorul reprezintă învinuirea în instanță și participă la judecarea cauzei penale avînd funcția de acuzator de stat și conform atribuțiilor prevăzute de art.53 alin.(1) pct.9) Cod de procedură penală, are dreptul de a declara apel atît privind latura penală, cât și latura civilă a cauzei.

Astfel, Colegiul penal remarcă că, potrivit apelului declarat de procuror, acesta a contestat sentința nu doar în latura penală, dar și în latura civilă, solicitînd admiterea acțiunii civile înaintate de succesoriul părții vătămate A.Dolinschi, însă instanța a omis a se pronunța asupra acestui motiv invocat în apel.

În concluzie, Colegiul penal constată că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului în ce privește latura civilă, prin ce au fost încălcate

prevederile legislației în vigoare, conform căreia, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar nepronunțarea asupra acestora echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

În atare situație, motivarea instanței de apel în latura civilă nu poate fi considerată convingătoare, fiind absentă argumentarea motivelor pe care se întemeiază soluția adoptată.

Eroarea menționată se atribuie la erorile de drept procedurale și se încadrează în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel fiind teme de recurs.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, în cazul în care instanța de recurs constată erori de drept ce sînt teme de recurs și acestea nu pot fi corectate de instanța de recurs, aceasta dispune casarea hotărîrii atacate și rejudecarea cauzei de către instanța a cărei hotărîre se casează.

În speța examinată, Colegiul consideră că decizia instanței de apel în latura civilă referitor la acțiunea civilă înaintată de succesori părții vătămate E.Dolinchi urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte în aceeași instanță.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină seama de motivele indicate în prezenta decizie, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și, în dependență de situația constatată, să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu prevederile art.434 și art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Bolduratu Vasile, reprezentantul succesori părții vătămate Sîrbu Constantin și avocatul Luca Alexandru în numele inculpatului Bucalov Oleg, în latura penală, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2014, în cauza penală în privința lui Bucalov Oleg, cu menținerea în această parte a hotărîrii contestate.

Admite, recursurile ordinare declarate de procurorul Bolduratu Vasile și reprezentantul succesori părții vătămate Sîrbu Constantin, casează parțial, în latura civilă, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2014 în cauza penală în privința lui Bucalov Oleg și dispune rejudecarea cauzei în această parte în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Celelalte dispoziții ale hotărîrii atacate se mențin.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, în partea dispunerii rejudecării cauzei, în rest, este irevocabilă, publicată integral la 26 mai 2015.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Nadejda Toma